

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

10925

3664

1914

491.99-8
L-61

2010

• 2002 •

491.99-8

4-61

25

ԼՈՒՍԱԲԵՐ

ԱՅԲԲԵՆԱՐԱՆ

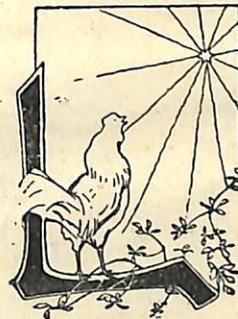
Printed in Turkey

Կազմեցին

ՍՏ. ԼԻՍԻՑԵԱՆ, ՅՈՎՃ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆ և Լ. ՄԵՂՐՈՍՅԱՆ

Հարս

Պատկերազարդեց
Վ. ԱՆԻԿԵԱՆ

Երբող սիպ

Մեր ինֆնուորոյն եւ փոխադրած յողուածներու, ինչպէս եւ մեր
նկարներու արտասպառքեան իրաւունքը վերապահուած է

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
ԱՐՄԻ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԳՐԱՎԱՅԱՌԱՆՈՑԻ

ՏՊԱՐԱՆ ԱՐԱԲՍ
Կ. ՊՈԼԻՍ 1914

turkey

10925

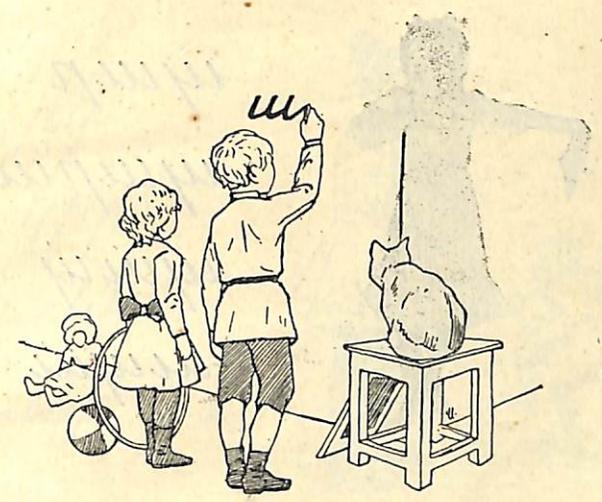
9 3 9 1 0 1 0 1

8 0 0 0 0 0 0 0 0 0

55/89 - mh

25 23
39

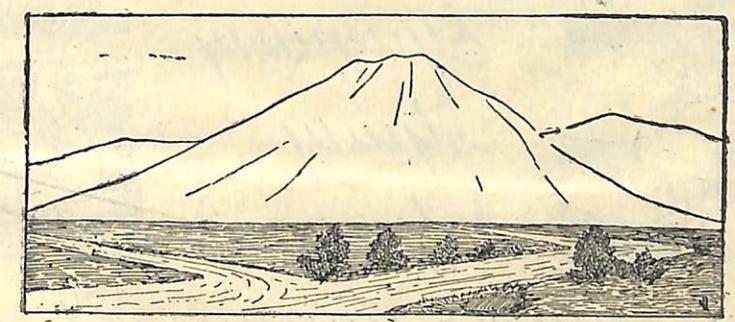

ш

Printed in Turkey

ш ш

ш ш р

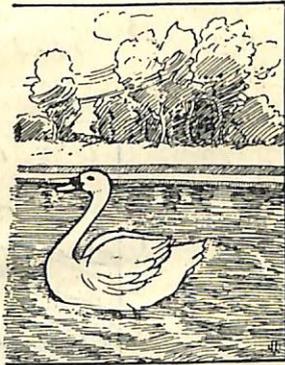

ւար
 ւարաւ
 ւար
 ւար

Կար
 Կարաւ
 Կար
 Կարար

ււ, Կււ, ւարււ, Կարււ

Կարկ
 րր, Կրր
 Կրրակր
 արրակր

Տար, ար
 Տարկ, արկ
 ր Տարկր
 ր արկր
 Տար, Տր, ար, Կար, Կարար

Տար

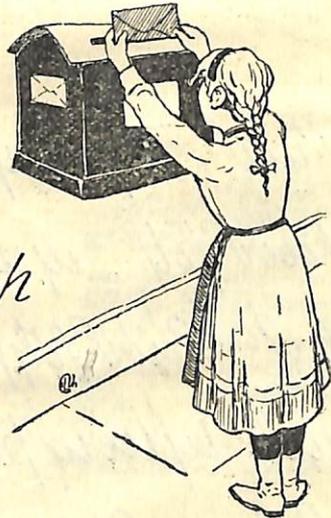
Տարիք

Տարիք պիտի ցած,
քար, կարքար, կարանկ,
քար պարի քանկ

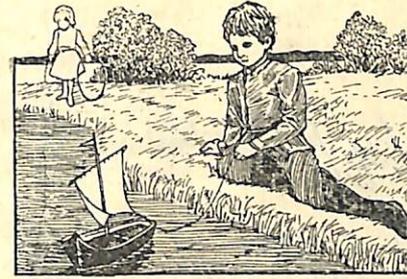

Տարանի

ան, աճան, քանի
պանիր պիտի քանի
կին, քիկին,
քանդակին,
նա, նաճակ քանի թ պապիկին

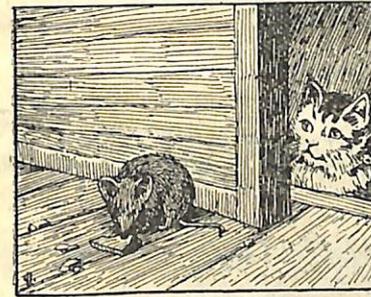
ա, ն

Զառ

Զառակ

քառար, առան
պարի, աճի, կառ, թիկառ,
աճի թի քանկ պարան թիկառ

Տռկ ու կարու
ռու, առու, առը
առը, քռը, Տռը

թ կարու առը աքառ ռնի
առ կարուն քար քուն
կարու պապիկ ռարն

ռ, ու

նւլ

նւլիկ, իւլիկ

լու, լուր, լաւ լուր,

լար, կու լար, ծի լար,

ար ուր, լուսին, արի ուսին

կրկու

քիքիկ ըրի, քիքիկ ըրաւ

ըսի, ըսի, ծրքիկ ըրաւ

կրկուն ըսաւ կո՛ւ կու, կո՛ւ կու

կարուն ըսաւ ծիւտու, ծիւտու

նւլիկը ըսաւ ծը-կը-կը-կը

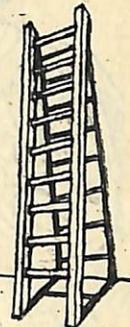
խակ

խա լաւ խակ ունիւ՛ծ.

խուր խակ քաւ՛ծ

խա աւ խաւ, խաւ խարաւը,

խկաւը, խկաւը խարաւն ծը

1 Տէկ ու իրկու 2

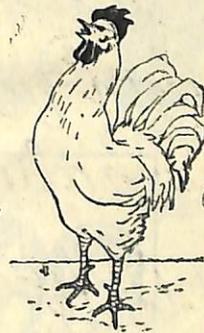
քո՛քը, քո՛քը-քո՛քը, քաւնուքո՛քը

ուր էիք իրէկ իրիկուն

քունն էի. կիրակի էր.

Տէկ, Տէկ աւ կը՛նէ իրկու,

կուկուլի - կո՛ւ.

Վաճիկը

Նու է Վարդաճ Վաճիկը:

Նու ալ Վարդաճ Վաճիկը

իմը պրփրփիկը:

Արուն Նրճիկը, արուն Նճնիկը

արուն Վաճնիկը:

Նու ուրուրի Նուստուրը:

Նու ալ Նրաւնի սուրաւաւնը:

Վէկը Վիւսար, Տէկը Նրաւկը,

Տէկը լալկան Նրաւն:

Նու ալ Բա, անուրա Վաճաւաւ:

ար լալ իճաւաւա:

Ա. Ս. Մ

Մերաւնիճ Տուկը

Կար արուն Վաճուկ Տը:

Նճուկը Մերաւն:

Պրփրփիկ Տուկ Տը Տըրաւ Մերաւնի
ճրաքարաւնի զրաւկը:

— Պապիկ, Տուկը, Տուկը — ըսաւ
Վաճուկը:

Կարուն Տըրաւ զուն ու

Տուկը զարաւ:

— Վուկը, պապիկ, զուն

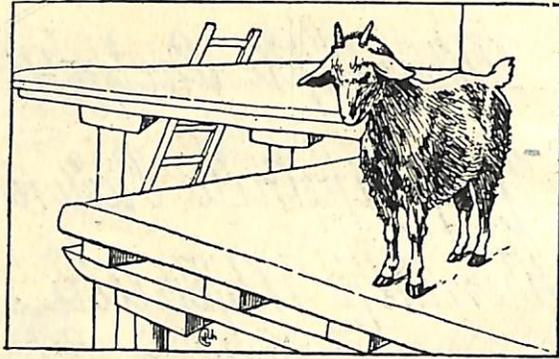
իճ Տուկը, զուն իճ պրփրփիկ

Տուկը — ըսաւ լալ

Վաճուկը:

Կ. Պ. Տ

Գոմերկն ու իր ուլիկը
 — Աւն, Աւն, ո՛ր է թճ ուլիկըս-
 րաւ Գոմերկը :
 — Այաւ կրպուրը, Գոմերկ :
 — Ննայիրանն ուլիկ : Այի՛ր,
 Ի՛նչ կրպուրը, Աւն : Այր ըրէ՛
 թճ ուլիկըս :

Աւնն ի՛յաւ կրպուրը,
 Ի՛նչ ըրաւ : Ան Գոմերկը
 զո՛ւն զարաւ իր ուլիկը :

Արածիր լուսիկը
 լուսիկը ճանրը զարաւ
 իր զարաւ կրպուկ : Շաւաւ .
 — Երա՛հ : Առը իրկար իր
 զո՛ւր : լաւ զիկնիկ իր զո՛ւր :
 Արկու կարծիր ճաշիր զո՛ւր :
 Արկար պարանն իր զո՛ւր : Շաշակըս
 ալ Ի՛նչ զո՛ւր :

Ննուն-կապուկ
 Եւի, ըաւ — Եաւա :
 Կաշունն ի՛յաւ թիճէ, թիճէ
 — Արծիճէ :

Նորիւ ու ածպիւր

Սիւ սիւ ածպիւր իկիւ Է,
ասորի արարիւն իւրապիւր Է,
պարանիւնիւր իւրապիւր Է,
Տիւ արիւր կապիւր Է :

Նորիւ, կապիւրը կըտրի՛,
սիւ ածպիւրը իւր ըրի՛,
Իկիւ, Իկիւ լուսիւրիւ,
լուսիւրիւր սիրի՛Տիւ :

Նիւնիւ-կապուկ

Սիւնակ, Տիւնակ - ՆորՏիւնակ :
ՎարՏիւր կարապիւր-Վարապիւր :

Երիկ

Եւոնիւր Տորիւնիւրու զակը
զըկըր լորիկ Տը զիւսալ :

Երիկը Տիւնակ էր, կը Տըսէր :

Եւոնիւր լորիկը զարաւ զուի իւ
անոր կորիկը անպակաս ըրալ .

ՆոՏիւս Տը սլ ուրի էր ան
զըկըրիկ Տըսկըր լորիկը :

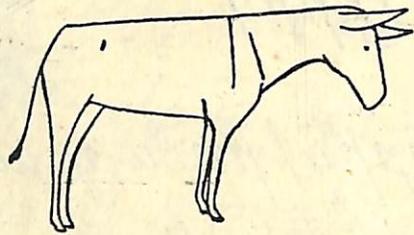
Վոկիկ կըլորիկ լոր Տըն էր
անիկա .

Վոտրիկ-զոտրիկ

Սիւր Պիւրոտար պըզըզիկ
կը պըզըզի զոտրիկ-զոտրիկ :

52

զուն

Ախրէլի Աղոտարիկ.

Ան քարի Բա ալ ազակտար Բժ.
ազուննն ուսուծի Բժ ծրարի զար
լաւ է : Արզակը Բժ ընկերս է, ԲԼ
Անուզն ալ, Վանուզակը ըստիկը,
Արզաւիրը, ուրիշներ ալ զար կան :

Միս, ան զունը Բա Բժ ըրկարի,
ան է զն ալ : ըրկարիը զար կը
սիրի Բժ. զուր-զուր կը ըրկարի Բժ.
Արքաւզն

Մաշ Բժ, քաշ Բա-Արքաւզն :

Միդու

Ախրէլի զողը ինկեր է սարին,

ուղիղ կաքարին

ԲԼիք, քրդաս, ԲԼիք :

Միդուն ԲԼիք է իր ըիդիկ քուննն,

Տիդրի Բպէլէն

ԲԼիք, քրդաս, ԲԼիք :

Այլ արքի ծնաս կակուղ անկողին,

արանկ ծէկ կողին.

ԲԼիք, քրդաս, ԲԼիք :

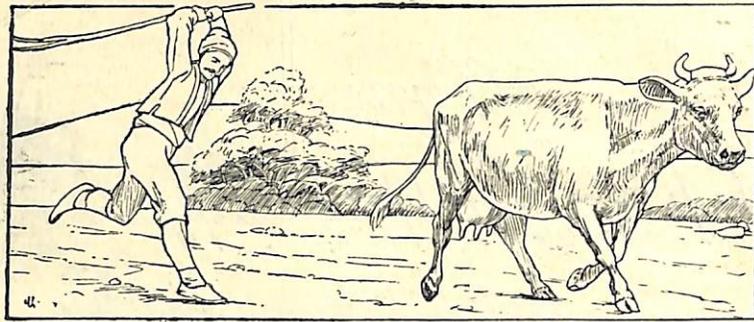
2023
31

Աղունակը ԲԼ Աղասիկը

Աղունակը դո՛ւ, դո՛ւ.

Աղասիկը աղու՛, աղու՛ :

Մի Կով

Մի Կովին անունը Մովի էր։
 Մովին շատ վաղ էր սրվիր։
 Կը ծրարներ ու բոջի արտիրը, կ'ու-
 րէր ու կը վրնասէր

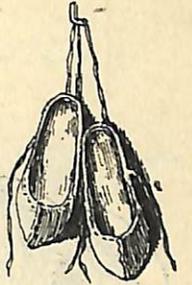
Մէկ իրիկուն ծնն ալ ծրար է
 վարպտը Մովսէսի կորիկը։

Մովսէսը արտէր է իւ ի դանոյ
 ինկիր է կովին ի քիւլէն։

Մովին ծն-ծու ընկողմ քունն
 իկաւ. կոտորոյն ծէկը կոտորիր էին։

Մորիկ

Արիւմնէրը ծրար էին
 վարակը լողալու։ Միակն
 ալ ծրարն էր. շատ ուրախ էր ու
 ամբնէն աւելի կը խաղար։

Այսին վարակէն արիւմն խողոր
 ջունն ծր իւրը խողորունն քակ
 կաջիի կըտոր ծր կ'ուրէր։

Մի' ըստը, Միակնն ըստ
 քորիկն է ի դիր։

ուրախ Միակն քորիկը Միակն

Դուրս Դասեր

Դուրս առնու իրիկուն
Տըն էր. Դասեր շարակով
Կաւ կը կրէր իր քան
Կրտուրը կարկրտու :

Մէկը բոգրապ Բրտէն Բկաւ ու
Կ'աղաղակէր

— Դընածի, մ'իւրնածի, քիւսիւր
Տիւ զունը

— Վո՞րնը... Եկաւ, Բկաւ առնուր.
Դաս Դասեր :

— Դ՞ սարաւիւնը քուր, Դընածի,

Դաս Բկոր. — քիւ, ուղ է ուղ :

— Վո՞րնը... Դրաւ է :

Դընաւ ու Տընը :

— Ես Տիւ զունը կրտուր. ուր

կորաւ. սակէ Բկաւ, է :

— Կաւ է, շրտակ Բու.

Շարակիւր կաւ է :

— Դիւ է, — Դաս զան քէրը. —

Դիւ է կա՞ծ Դուր :

— Դարիւր, Դարիւր. կրտուր

ալ, սարտու ալ. քիւ, կը քանի՞ծ

Կարկրտու. — Դաս Դասեր ու

աի ընտով Բկաւ կրտուր :

Պուկամանու շարաֆները

Պուկամանու շարաֆները սրբու
արքի ծաղրը կրպորի էր:

Շարաֆն էր լար:

Շարաֆները սաֆղ ծը
քարակ սնոր ու ըսակ.

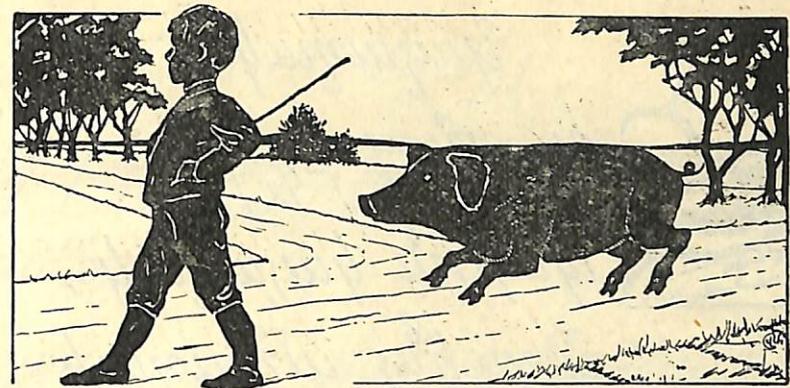
— Վի՛ լար, Պուկամանու, ծի՛
լար. քուր ար ծաղրեր, Բա ի՞՞
սաֆղորս կը կարի՞՞:

Անն ու՛ է ԲԿԻ.

Եսևարդը, Շաղարդը,

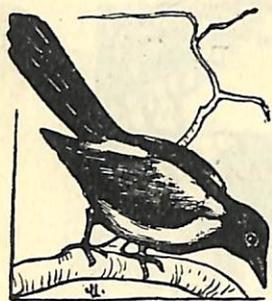
Եռուանը, Արուանը,

Եսճիրը, Արուանիրը:

Պապանու իր խոյը

Պապանու արգրիկ խոյ ծը ունէր:
Խոյի վիպը ուղիղ էր, ծալիքը
սաֆղի ճրճան: Պարտէպը սպար
սպար կը վազվրպէր, աճի քիղ
ճրքնիլ կ'ուպէր: Ար ճրքնէր
աւսպանին քիղճիրը Բա աղքտը
աղքտը կը վապէր ճրքակ Պապանի
վրանն: Պապանը ճար կը սիրէր
իր աղքտը խոյը:

Կաշաղակ

Նոր ինչ է խոխո ,
պարուն կաշաղակ ,
ար ինչ աղաղակ .
ար ինչ ջոր կանչ է :-

Իսկ կաշաղակը իրը կը կանչէ .
" ջր-կա , ջ՛՛ , ջ՛՛ . ջր-կա , ջ՛՛ , ջ՛՛ " :

Նի , Բրկար - պոչիկ ,
ինչ Բա կորուստը ,
ինչու ջ Բա ըստը .

Կիր ջուճիս ինչ է :-
Իսկ կաշաղակը իրը կը կանչէ
" ջր-կա , ջ՛՛ , ջ՛՛ . ջր-կա , ջ՛՛ , ջ՛՛ " :

Չիր ու Չաճիչ

- Չոր խաղողին ինչ կ'ըսեն , Չաճի՛ :

- Չաճիչ :

- Չոր սալորին ինչ կ'ըսեն , Չաճի՛ :

- Չիր :

- Չարճաճախ իճապուն է Տիր
Չաճի՛ն . Չարուն , Չարուն , ջիր ու
չաճիչ պուն Տիր Չաճի՛ին :

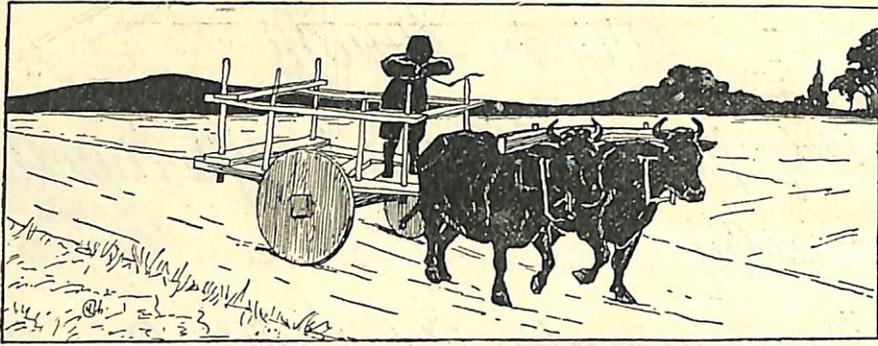
Նաճիկը և Վաճիկը

- Նրեր Տիրն է , Տիր պան Վրենն է .-

Կ'ըսեն Նաճիկը :

- Նրեր Տիրն է , Տիր պան Վրենն է .-

Կ'ըսեն Վաճիկը :

Ասյր

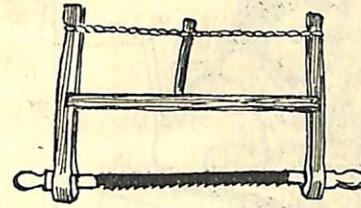
Ասյր կայծեր էր և տերը այն
տիղ ճէր ինքն ար: Մրցորեկ Չար.
Տայրը ճարտար փրան ու կրկանէր.

— Այ, քի թժ սայլապանը, քի էջ...:

Եւ ճարտարով կը ցարնէր խնդրուն:
Վէջ ճնն ալ խնդրը սայլը քարին.

Տիր սայլապանը փրայն կ'աղաղակէր.

— Վայ, Տայրեկ, վայ, ինչա՞ժ պիտի,
փռէ՛, փռէ՛...

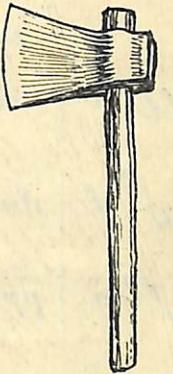
Արդոյն ու կայծեր

Անխաղաղը ռամ

— Ահն այն արդոյր,
արդոյր, Տաղօց ճիրար, կրորորտից:

Իսկ ցարը ռամ

— Ահն, այն կայծեր, կայծեր,
ցարկաւ կողիրս կորորորտից:

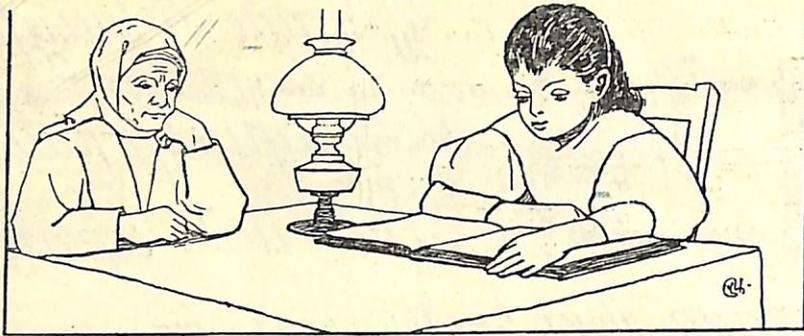
Վիւ է

Մոլակը ճարտարով փրուց, վապօց:

— Վիւ է, ճիւնսա, կամսա. — կանցօց
Տայրը խրեմն:

Մոլակը ցարկօց ու ինկաւ:

Այ, ճարեկ ճփ ընդէր Տայրեկը:

ա ռ ու ը ի փ ֆ

ա ո ու ը ի փ ֆ

ա ո սա է, ես էի, ես ըսի, ըսի՝ ուսըս, սուս.

Տ մ մամա, մոմը, մոմըս, աս է իմ մոմըս.

Ր ը ըրէ, ուր է, ուր էիր, սարը, սա սարերը.

Կ կ կար, կիր, կիրակի, կեր, եկուր, կերակուր.

Ն ն նետ, նոր, անոր, նրկար, նրմանը կամր.

Խ խ խոտ, խիտ, խոր, սեխ, սոխ, խակ, սոխակ.

Կ կարմիր պարկ մը կար, կարմիր պարկակապ մը կար. ուր է մեր կարմիր պարկը, ուր է մեր կարմիր պարկին կարմիր պարկակապը :

Կարմիր պարկ մը կար, կարմիր պարկակապ մը կար. ուր է մեր կարմիր պարկը, ուր է մեր կարմիր պարկին կարմիր պարկակապը :

Կր տես, մամիկը միս կը տապկէ. մամիկ, կրտոր մը տամ ատկէ.

Լ Լ ան սև կատուն անիրաւ միսը տարաւ և կերաւ.

Լ Լ ըլլար, ըլլար, կարմիր սալոր ըլլար. կ'ըսէր լալկանը ու կու լար.

Ղ Ղ ուշ, նուշ, անուշ, անուշակ, կապ մը շուշան, մանուշակ.

Չ զ գուտ, գատ, ագատ, գանագան, աւագ, աւագակ, աւագան.

Ճ ճ ան ի՞նչ է. լեզու մը ունի՞ լեզու չէ, մեզի կը կանչէ, մեզմէ չէ. ան ի՞նչ է.

Չ զ կը խաղաս, տըղաս, շատ կը խաղաս. ուսումի պիտի կաղաս.

Վ վ վրտակը ըշտապով կը վազէ վար, վաճ-վիշ, վաճ-վիշ ըսելով.

Ճ ճ ան, իմ մայրիկիս պէս մայրիկ ո՞վ ունի. այնպէ՞ս կը սիրեմ մայրիկըս.

Կ Կ աշունը անցաւ, ցուրտ է. ալ տերև չի մընաց, անցան, ցիր ու ցան եղան.

Իմաստուն Արտաշէսը

- Ա Ս — Արտաշէս, անուն մը տան, — ըսաւ Սուրէնը իր ընկերին :
- Ա Ս — Անուն մը : Մեր Մեխակը :
- Ա Ս — Մեխակը, Մեխակը, սեխերուն խակը. — ըսաւ Սուրէնը :
- Ա Ս — Խակը : Իսկ մեր Իսակը :
- Ա Ս — Իսակը . ան, մատնիխ ալը :
- Ա Ս — Ա. — ըրաւ Արտաշէսը անոր նրման :
- Ա Ս — Նոր անուն մըն ալ տուր :
- Ա Ս — Խորէն :
- Ա Ս — Ատ շատ էր խորէն : Նորէն ըսէ, նորէն :
- Ա Ս — Կ'ըսեմ՝ Կատարինէ :
- Ա Ս — Սարի կատարին է :

- Կ'ըսեմ՝ Սիրանուշ :
- Մատ մը սեր ուտեմ, մատ մը անուշ :

* * *

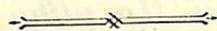
- Ըսդասէ, ըսպասէ, ես ալ կրնամ. — ըսաւ Արտաշէսը :— Անուն մը տուր :
- Տամ : Պարոն Պետրոս :
- Պարոն Պետրոս, Պետրոս. — կը կրմկրմար Արտաշէսը ու կը մըտմըտար :
- Շուտ, շուտ. — ըսաւ Սուրէնը :
- Չէ, ուրիշ մը ըսէ : Լաւ ուրիշ մը :
- Ըսեմ : Ղազար . Տիրան . Եւնիկ . Շուշան . Նունէ : Լաւ է :
- Ընկերը միշտ կը մըտմըտար :
- Վասակ, Զաւէն, Ղուկաս, Յոլակ, Ներսէս . ալ կ'ուզէս :
- Չեղաւ, Չեղաւ : Զատ զատ ըսէ :
- Չեղաւ : Եսայի : Շաւարշ : Վաղարշ : Եսաւ : Նորէն չեղաւ . . . Ա՛յ, իմաստուն Արտաշէս, զո՛ւր կայներ ես, սիրտ կը մաշես :

Ս Տ
 Պ Պ
 Ե Ե
 Լ Լ
 Ը Ը
 Վ Վ
 Ղ Ղ
 Շ Շ
 Զ Զ
 Զ Զ
 Վ Յ

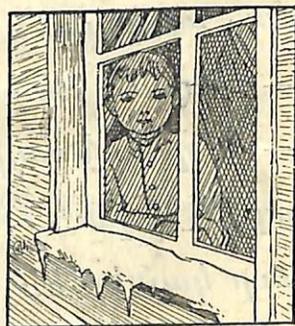
Տիկնիկը տկար է
Պզտիկ Աշխէնը նստեր
է տրտում, տխուր :
Խաղի ատեն տիկնիկը
վար էր ինկեր ու ֆնասեր էր
վիզը :
Աշխէնը մայրիկէն կտոր

մը կտաւ ուզեց ու տիկնիկին վիզը կապեց :
— Կամաց, Մկրտիչ, կամաց պտըտէ, տիկնիկս
տկար է :

Յուրտ իրիկուն մը

— Նշան, ի՞նչ կը տեսնես լուսամուտին ետեւէն :
— Կը տեսնեմ՝ կտուրները մտեր են սպիտակ
սաւանի տակ ու կը մխան :
Կը տեսնեմ՝ կատու մը նստեր
է կտուրը ու ցուրտէն կը մշաւէ :
Կը տեսնեմ՝ վարը տղան կը
մըսի ու մըսելէն կը վազվզէ :
Կը տեսնեմ՝ արևը մայր կը
մտնէ պզտոր ամպերուն ետևը :

ը (սկսես)

Վառարան

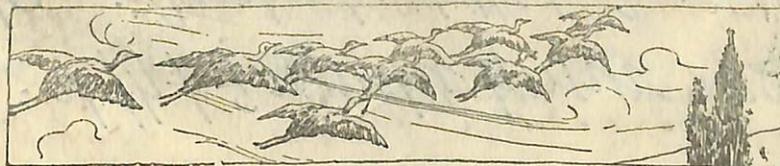
Սառն իրիկուն մըն էր :
Մառախուղը կոխեր էր լեռ ու
անտառ : Ներսը լուռ էր :
Պառաւ կատուն կտոր պառ-
կեր էր վառարանին ետևը ու կը
մըմըմար : Սառան ալ նստեր էր
աշուկները կրակին, կը մտմտար .

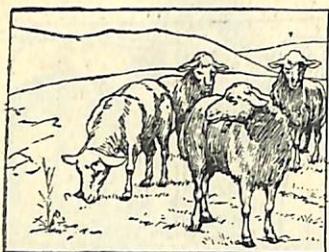
— Երնէկ շուտով կանաչէին ուռիները, շուտով
կարկաչէր առուն, խայտային կայտառ ուլիկները,
ուրախ-ուրախ շողար արևը : Ա՛խ, ո՞ւր է ամառ
ըլլար, ամառ :

Կռուկներ

Ապաստ, Աստա, սպաստ, թիւջև
Կռուկները նորէն կրոկրուան,
կրո, կրո, կրո :

Չորս ոչխար

— Շողեր, ա Շողեր, ոչխարները մտեր են պարտէզ, ոչխարները: Վազէ, կանաչ ոստերը չուտեն:

- Ի՞նչ ոչխար, մամիկ, ո՞ւր է:
- Ա՛յ չորսը, խոչոր, սպիտակ:
- Ես ոչինչ չեմ տեսներ. որո՞ւնը պիտի ըլլան:
- Ի՞նչ իմանամ՝ որո՞ւնը: Վազէ, շուտ ըրէ՛:

Շողերը առուներէն ոստոստելով շտապեց ու տեսաւ, որ մացառներու վրան չորս շապիկ էին նետեր չորնալու. առ շապիկներն էին, որ պառաւին ոչխար էին երկեցեր:

Միք որականը
 Միս, Նիւր որականն է
 սա, Տիք շէնի ածխէն
 վարպիտ որականը: Եր
 տակ որսէն է իկիր:

Ռուզանիկի առտուն

— Ո՞վ է տարեր շապիկս: Ոտնամաններս ի՞նչ են ըրեր: Ո՞ւր է կապիչները:

Այսպէս կ'ըսէ Ռուզիկը ամեն առտու անկողինէն ելնելուն պէս: Ոտները մերկ-մերկ կը պտրտկի՝ ամեն կողմ իր կորուստը որոնելով:

Ոտնամաններէն մէկը սեղանին տակն է, մէկալը անկողինն ետևը, իսկ կապիչները ուրիշ կողմ:

Ուշ է. ընկերները շատոնց ուսումնարանն են, իսկ Ռուզիկը նոր-նոր իր սանրը կ'որոնէ, որ մազերը սանրէ:

Ո՞վ է ան
 Ոսկանը, Արանը
 Ովանան, Ունանը:
 Մի, իրան է, իրան
 Ռուզանը, Ռուզանը:

Հայն հովանոցին տակը

Ըսես հեղեղ կը վազէ ամպերէն. հոմն ալ կատողեր է, կը սուլէ հեռուներէն :

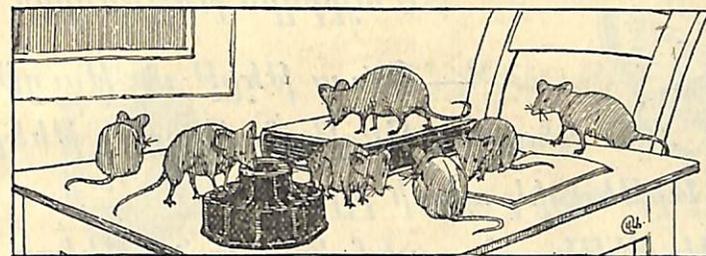
Իսկ Սահակը պահ է մտեր հայրիկի լայն հովանոցին տակը ու կը պտըտի :

Իհ, Սահակին համար հեղեղը ինչ, հովը ինչ : Այնպէս լաւ է հայրիկի լայն հովանոցին տակը :

Միդր ու չամբիչ

Միդրի համը Տաշիկ Տաշիկ ,
չամբիչ ինչի հաշիկ հաշիկ .

համը քիսամն, համը քիսամն,
ամանի քիսակը քիսամն :

Մկներու ժողովը

Վերժինը պառկեր էր, իսկ մկները ելեր էին անոր սեղանը . ուտելու շատ ախորժակ ունէին :

Շիտակ խուժեցին մեղանի վրան, հոտոտեցին, շարժեցին ամանը, համը առնել չի կրցան . ամանին վրիզը նեղ էր :

Այն ժամանակ տետրակի մը վրան նստեցան ժողովի՝ ինչ ընեն որ համը տեսնեն :

— Սպասէ, հիմա կը հասկընամ .— ըսաւ ժիր մուկ մը, ցատկեց ամանին վրիզը, երկար պոչը կոխեց մեղանը, հանեց ու հրամցուց ժողովին :

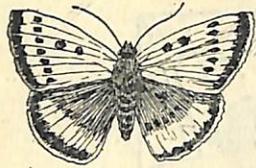
Ընկերները համը առնելնուն պէս ելան ու կորան : Իսկ Վերժինը առտուն շատ էր զարմացեր .

— Աս ինչ է, աս ով է խրզմզեր տետրակներս . . .

Կուժն ու կուլան
ճաշիքին կուլան :

Մայրիկին թիթեռնիկը

— Շնորհ թերթ մը թուղթ տուր,
մայրիկ, թերթ մը թուղթ, թևեր պիտ
շինեմ . թիթեռնիկ պիտի ըլլամ :

Եթէ թիթեռ մը ըլլամ, նաշխուն թևերս այսպէս
թեթև պիտի շարժեմ ու պիտի թռչիմ ամեն տեղ .
տերևէ տերև, պտուղէ պտուղ :

Մայրիկ, թուղթ տուր, թել ու ասեղ . թևեր
պիտի կարեմ, թիթեռնիկ պիտի ըլլամ :

Ըստ աղմուտի

Պատառ թռչիրէն ճէկիկ
ճէկիկ լստաղմուտը կը համէր ու
կըսէր թռչիրէկնէրուն .

— Աս ի՞նչ վարդիկիքն, աս ի՞նչ
Նորթիկիքն, աս ալ անուշիկ ի՞նչ
Վարժիկիքն .

Ժիր աշխատաւոր

Թիկ-թակ, թիկ-թակ,
ան ո՞վ է հոն
ապակիին տակ :

Ժիր ու արթուն
կ'աշխատի,

թէ լուսի տակ,
թէ մութի :

Թիկ-թակ, թիկ-թակ,
ան ո՞վ է հոն
ասլակիին տակ :

Թուրակը

Զամանակով թուրակ մը
ունէր ժիւղիկը : Թուրակը
ճիզը կը կրկնէր .

— Ո՞ր, ար ո՞ր : Ժամ, Ժամ :

Այծը

Պայծառիկը այծ մը ունէր :
 Այծը ամեն առտու կ'երթար արա-
 ծելու : Պայծառիկը կը շոյէր իր
 այծիկը ու կ'ըսէր .

— Վազէ՛ , այծի՛կս , վազէ՛ ,

եւ իր ժայռերուն ծայրը , մտիր կանաչ խոտերը , ծիլ ու
 ծաղիկ կըծէ՛ , և իրիկունը լեցուն ծիծերով եկուը
 տուն : Մայրիկս կաթ կթէ , ինծի համար սեր ու
 մածուն շինէ :

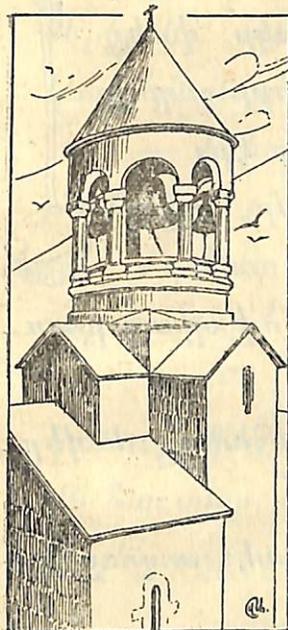
Այո՛ , այո՛ , ծիլն ու ծաղիկ մեր այծիկին , սերն
 ու մածուն Պայծառիկին :

Ման ծածկին քան

*Մի քան ծածկին քան ծիրիկնիբը
 կծկարիբ ին ու կը ծըւծըւան .*

— Կուրք է , քուրք , ծիւ , ծիւ :

Ժամ

Ժամկոն ախպար , ժամկոն ախպար ,
 ո՛ւր կ'երթաս :

Ժամի պղտիկ կոչնակները
 պիտի տաս :

Ծիւմ-պիւմ-պիւմ ,

ծիւմ-պիւմ-պիւմ :

Ժամկոն ախպար , ժամկոն ախպար ,
 ո՛ւր կ'երթաս :

Ծանր ու մեծ կոչնակները
 պիտի տաս .

Թիւմ-պիւմ-պիւմ ,

թիւմ-պիւմ-պիւմ :

Ճիրուկը

Ճիրայիր է ճովիւարի պապիկը ,
 շար է Ճիրայիր : Ճունկիրը թու-
 ցիր ին , կոնակը ծոիր է , ակոնաւիրը
 ինկիր ին ու ծածիւ չի կրնար :

Շերեփը

Արփիկն ու Ստեփանը տիկնիկի համար կերակուր կ'եփէին: Արփիկը թաշկինակը փռեց սփռոցի փոխարէն և լուցկիի տուփիկները շարեց վրան պնակի տեղ: Սեղանը պատրաստ էր:

Իսկ Ստեփանը փայտի կտոր մը տաշեց, տաշեղը լեցուց հին տուփ մը, և եղաւ ապուր:

— Շերեփը հապա. ապուրը ինչո՞վ պիտի խառնես. հարցուց Արփիկը:

Ստեփանը շիփ-շիտակ վազեց խո՞անոց և վերցուց փայտէ մեծ շերեփը:

— Ահա, փայտէ շերեփը փայտէ ապուրին. ծիծաղեցաւ մայրիկը:

Ննիբխա փիսիկը

Ննի ո՞վ է պառկէր, կը

ճրագիտ Նորփիկի փափուկ անկողնին:

Նիւ, անիբխա փիսիկ, փախի՛ր,

Տայրիկս չքո՛ւմնէ, փախի՛ր:

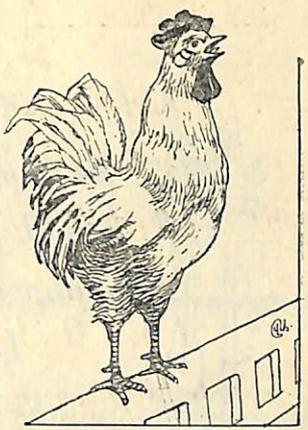
Անբուն աբլորը

— Արաքսի, Մելքոն, Ելէք, հերիք է, այսքան չեն քնանար. կ'արթընցնէր մայրիկը:

— Ա՛խ, թո՞ղ, մայրիկ, թող, քնանանք, քունէն կշտանանք:

— Ելէք, ուշ է, աբլորը կանչեր է երեք հեղ:

— Ի՛հ, աբլորը, աբլորը: Ինքը քուն չունի, կանուխ կ'երնէ ու սուտ-սուտ կը կանչէ: Անոր կանչին մի հաւտար, մայրիկ. նեղացաւ Մելքոնը և վերմակը քաշեց աչքերուն:

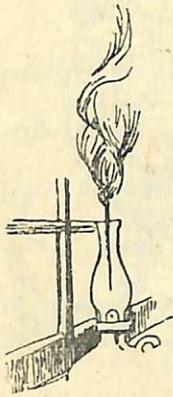
Թանով սպասը

Մէկ, երկու, երեք՝ համեցէք կերէք. ութը, ինը ու տասը՝ թթու թանով սպասը:

Միդրէ անուշ

Միդրը խաղար է շախարէն, իունը թիդրէն, շախարէն:

Համպը և արևը

Փոքրիկ լամպ մը նոր էին վառեր ու թողեր էին պատուհանը: Քիչ մը նայեցաւ հոնկէ, տեսաւ հեռուն՝ սարերուն ետևը՝ արևը մայր կը մտնէր:

Համպը նայեցաւ, նայեցաւ ու ըսաւ.

— Քեռի՛, շիտակը ըսեմ՝ գէշ չես:

Փառաւոր կը լուսաւորես: Թէև ի հարկէ

ինձի չես հասնիր:

Քամին աս որ լսեց՝ ծիծաղը գոպել չը կրցաւ.

— Փն՛՝ որ ըրաւ, լամպը մարեցաւ:

Քիռի փրկիպպոսը

Քիռի փրկիպպոսը շատ լաւ էփիւս կը պատրծէ: Վո՛քրիկնիւրը քիւնիւն թէ չէ, պիտի աղաւթի.

— Քիռի, քիռի, էփիւս պատրծէ Տփի:

Աներես ճանճը

Տաճատը կը ճաշէր:

Տը՛զզ. ճանճ մը եկաւ, նստեցաւ անոր

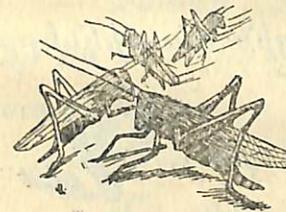

քթին: Տաճատը թևով քշեց:

Տը՛զզ. ճարպիկ ճանճը նորէն եկաւ ու նստեցաւ տղու ճակտին: Տաճատը նորէն քշեց:

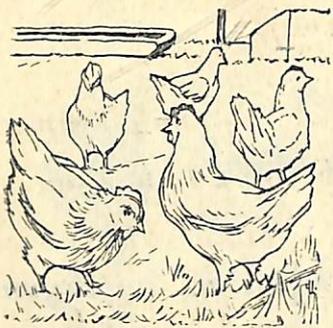
Տը՛զզ. աներես ճանճը թռաւ շիտակ Տաճատի պնակին եզերքը, կնճիթը երկնցուց ու սկսաւ անուշ ընել անոր ճաշը:

Քը՛շ, անճոռնի՛ ճանճ, ճաշս չեմ տար քեզի՝ պոռաց Տաճատը զայրացած ու պատառաքաղը այնպէս ամուր գարկաւ, որ պնակը փշուր-փշուր եղաւ:

Կը ճրոռան

Ճամուկ քոյն մը կփփի բն ճպուռնիւրը ճրոռճրոռան, լոխիւն թնջ է մոռցի բն ու ճրո՛ռ, հա, ճրո կը ճրոռան:

Հաւերը

- Է խնամի Խորան, խնամի Խորան:
- Հը', ի՛նչ է ան:
- Հաւերս կորան, հաւերս կորան:
- Մեր տունն են, չէ, չկորան:

- Հա՛: Քշէ, ետ երթան, քշէ երթան:
- Քը՛շ, քը՛շ, քը՛շ... Քշեմ, քշեմ, չեն երթար.
- Էյ, խնամի Խորան, թէ ուզես՝ կ'երթան, թէ ուզես՝ կ'երթան:

Ճնճողուկները

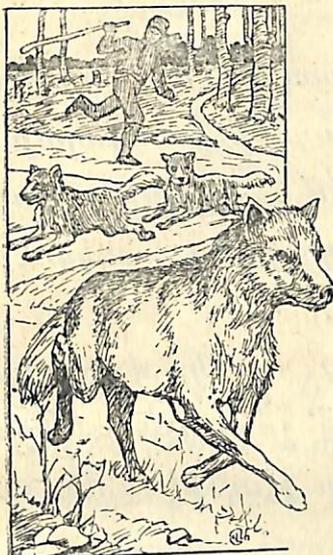
- Ճուտիկները կը ճըւային, ճիււ, ճիււ, ճիււ:
- Ճի'կ, ճի'կ-ճի'կ, ի՛նչ կը հաճիք. - հարցուց մայր ճնճողուկը:
- Ճի'-ճիւ, ճի'-ճիւ. - ճըւճըւային ճուտիկները:

Ժոյ

Ժոյ մը ունի Հօթիւր: Զարթը է Բարակ մը, կը պարնէ, հա. կը պարնէ: Զարպիկ հոյ խաղաղ է Հօթիւր:

Վայ, գայլը

Տիգրանն ու պղտիկ Թորգոմը գառները տարեր էին արածելու: Կեցեր էին անտառին քով՝ գետակին ափը ու կը նայէին: Մէյ մըն ալ տեսան՝ որ գառները իրար անցան:

— Վայ, գայլը, գայլը. - պռուց Թորգոմը ու վախէն տեղն ու տեղը նստեցաւ գետին:

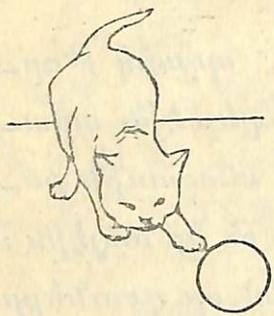
- Ուր է գայլը, ո՛ւր է:
- Ա՛յ, գերաններուն ետևը:
- Զանգի, Զրանգի, հասէք. - նշան ըրաւ Տիգրանը իր ահագին շներուն, ինքն ալ առաւ մահակը ու արագ վազեց:

Իսկ գազանը փախաւ անտառին խորը ու կորաւ:
 — Ա՛յ, այ. - ըսաւ Տիգրանը ետ գալով. - եկեր էր գառը տանելու. ի՛նչ տարաւ:
 — Տարաւ. իր կաշին անմխաս տարաւ. - աւելցուց Թորգոմը գոռոզ-գոռոզ գետնէն ելնելով:

Աւագ թմբն կ'ըսէր.

Աս ալ գիր գրի գիրտի՛՛:

Կատուն ու գնդակը

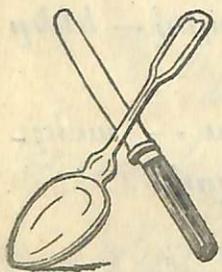

Ա՛խ, դո՛ւ, կատու, ատ ո՞ւր կը
դպտորես իմ գնդակը: Մի խանգարեր.
դաս պիտի սերտեմ, հիմա դպրոց
պիտի երթամ. — իզուր կը հասկցնէր
Սեդրակը:

Փիսիկը անդադար կը ցատկէր ու կը վազվզէր
գնդակին ետեէն, կը դառնար տղուն շորս դին, մինչև
որ Սեդրակը գնդակը խլեց անոր թաթիկներէն ցւ
դրաւ դարակը:

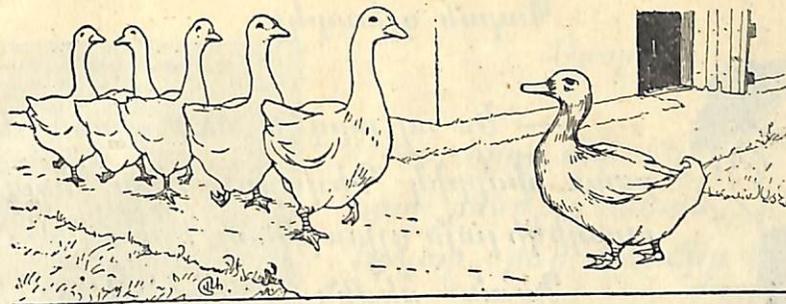
Փիսիկը տրտում քիչ մը դիտեց դարակը ու
սուսիկ-փուսիկ ելաւ դռնէն դուրս:

Նրկու աղիապրատը

— Կըրթի՞՛, կըրթի՞՛, անդի՞ն
դնի՞՛. — ըսաւ դանակը:

— Անձի՞՛ք սա՞՛մ ու ի՞նչ
գա՞՛մ. — ըսաւ դո՞՞ւսը:

Սագերն ու բաղը

Նոր բաղ մըն էին բերեր բակը: Ասդին ինկաւ,
անդին ինկաւ ուտելու բան մը ճարելու համար ու բաց
դարպասէն ելաւ դաշտը:

Տեսա՛ւ՝ շարան մը սագ լընգ-լընգալէն կու գար
դէմը. բոլորն ալ բամպակի պէս ճեպ-ճերմակ:

— Ա՛, բարե, տիկին սագեր, — ըսաւ բաղը. — աս
ուրկէ՞ այդպէս մաքուր-մաքուր:

— Մեր գետակէն, բլուրին տակէն: Եւ ի՞նչ
գետակ, ի՞նչպէս խտակ. իսկ տիղմի տակ համով
որդեր ամեն տեսակ:

Նոսած

Չայ՝ բիրանդ բայ:

Չայ ու պանիր, կիր ու բանիր:

Պարոն գլխարկը

— Ես ալ արդէն մեծ պարոն եմ. —
 ըսաւ փոքրիկ Գեղամը, դըսաւ Գասպար
 պապիկի լայն գլխարկը ու երթալ կ'ուղէր:
 Դուան սեմին անոր դէմը ելաւ
 Գասպար պապիկը ու խնդաց.

— Էյ, պարոն գլխարկ, պարոն գլխարկ, ատ
 ուր կը տանիս իմ Գեղամս:

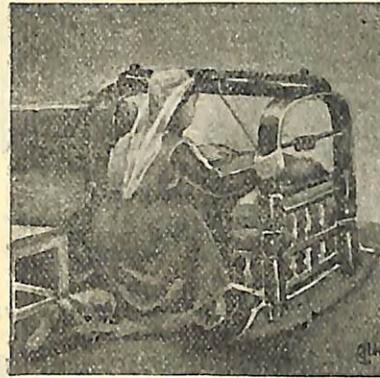
Բազիկ

Բազիկ, բազիկ, ատ ուր բարով,
 ատ կաս-կարմիր մաշիկներով,
 տոտիկ-տոտիկ ատ ուր բարով:

Նկագակաճմնիք

Պաւիթը Գոռարիկի խորայրն է,
 Գոռարիկն ալ Բարկէնի ծայրն է:
 Պաւիթը Բարկէնի ինչն է:

Օրորոց

Օրոր, օրոր սիրունիկս
 օրոր ըսեմ, քնանաս.
 Երկար օրեր, կարմիր արև,
 բազդ ու խնդում ունենաս:

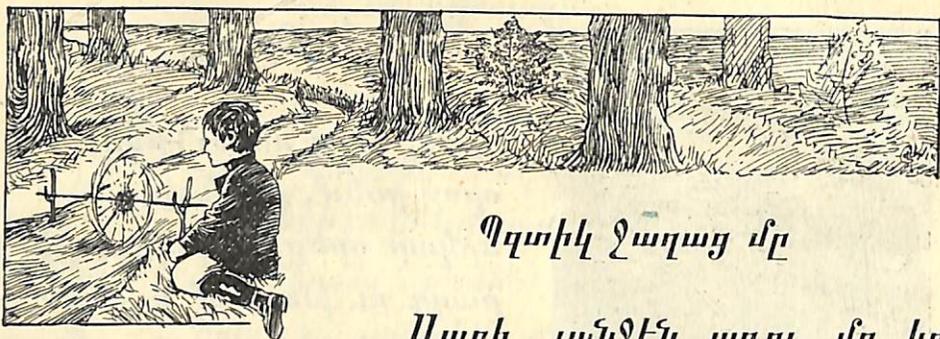
Հօրեղբայր Խէչօն

Ասիկա իմ հօրեղբայր Խէչօն է: Տօն
 օրերը նոր կօշիկները կը հագնի, կը կապէ
 լայն գօտին ու չիբուխը բերանը՝ կ'եղնէ
 գրօսնելու ծանօթներուն հետ:

Կարօց

Օճիկը իկիր է օրար ֆաղափ
 ուսուծի: Նշմալն իր կօշն ու
 Տօրը կարօցը կը ֆաղէ:

Պզտիկ ջաղաց մը

Սարի լանջէն առու մը կը վազէր և մըմնջելով կու գար կ'անցնէր Բագրատենց բանջարանոցին մէջէն: Բագրատի ամենէն սիրած տեղն էր այդ բարակ վազող ջուրը:

Տաշեղի կտորներէ ջաղաց կը շինէր վրան և ժամերով անխօս ահանջ կը դնէր ջուրի խոխովին:

Եւ ինչպէս արագ, ինչպէս թեթև կը դառնար ջաղացին անիւր:

Մի գրկիրը

Խուլ ու մունց է գրկիրը մ'կօն: Նոյրու իրիկունն քակառը շալակին զուր կը կրէ Տիբ քաղին մէջ:

Վերջակէտը

Ջանասէր աշակերտ էր Ջալալը: Իրիկուն մը նստեր էր դասը կը սերտէր:

Մէյ մըն ալ մայրը նկատեց, որ տղան գլուխը դրեր է սեղանին ու կը նիրհէ:

— Տղաս, ի՞նչ ունիս, ինչո՞ւ չես աշխատիր. — հարցուց մայրը անհանգիստ:

— Վերջակէտի եմ հասեր, մայրիկ. — պատասխանեց Ջալալը: — Վարժապետս ըսաւ՝ վերջակէտի որ հասնիս, քիչ մը հանգիստ ա՛ռ:

Մի դուն

Գլխարկին քակ Տիդուն կը քրքրուի. զոկ-զոկ կ'այցիւնէր ամբի մէկ ծաղիկ, Տիդը կը ժողվէր իր փիթակին համար:

Միրունիկ յոպոպը

— Մայրիկ, մայրիկ, նայէ հոն,
յունապի ծառին, այն ի՞նչ թռչուն է
սանրը գլխուն:

Մայրիկի փոխարէն յանկարծ
թռչունը ինքը պատասխանեց ծառէն .
« յոպ-ոպ, յոպ-ոպ » :

Շատ յաջող դաս մը

Կարդան, այ շուն, կարդան տեսնեմ,
չէս յիշեր .

Քեզի այնքան ես կրկներ եմ
այս գիշեր :

Ի՞նչ կը նայիս յիմարի պէս
տետրակին,

պոչդ յամառ պինդ կը զարնես
յատակին :

Ի՞նչ ալ լսյն-լսյն կը յօրանջես,
յոգներ ես . . .

չէ, ուսումի դուն յարմար չես,
կը ներես :

Շուկայ

— Ա՛ տղայ, առ ի՞նչ ծանր է գրպանդ . մէջը ի՞նչ
կայ . — հարցուց մայրը Հրանդին, որ նոր հաներ էր
հագուստները և պառկեր :

— Իմ բաներս են, մայրիկ, տեղը դիր ու նայէ,
որ մարդ չը մօտենայ . — պատասխանեց Հրանդը ու
գլուխը կոխեց վերմակին տակ :

Իսկ մայրը պարպեց գրպանը սեղանին վրայ : Այլ
ի՞նչ ըսես որ մէջէն դուրս չը գայ . ժանգոտ բանալի
մը, ծայրը կրծած մատիտի կտորներ, գուլպայ գոր-
ծելու թել, վէգեր, կոճակներ, փայտէ ոչխար մը՝
մէկ ոտքը կայ մէկալը չը կայ . օղակներ, քարեր և
վերջապէս այդ ամենուն տակը Հրանդի աղտոտ թաշ-
կինակը :

— Ա՛խ, դուն, սատանայ, ասանկ ալ գրպան
կ'ըլլայ, կարգին շուկայ է ասիկա . — ըսաւ մայրը ու
ի՞նչ կը խնդայ :

Մայրը կը խնդայ, իսկ տղան արդէն անսուշ-անսուշ
կը մշմշայ :

Հանելուկ

Կ'երթայ կ'երթայ՝ ճամբայ չը կայ,
ճամբայ կ'երթայ՝ փոշի չը կայ :

Քաջ ձիաւորը

Ո վ է տեսեր Փէորգի նման
 ձի հեծնող: Հօրը գաւազանը ձեռք
 ձգեց թէ չէ, կը հեծնէ ու ձայն
 կու տայ. — էհէյ, կ'երթամ Գան-
 ձակ, տանձ ու խնձոր բերեմ ձեզի:

Կ'ըսէ, կը քաշէ սանձերը, կը
 զարնէ մտրակը ու, հայտէ, հրեղէն

ձին կը դառնայ ու կը դառնայ:

Մեր ձիաւորի թևերուն տակը ալ ձմերձակ կը սղմի:

տՇուասելուկ

Մուկը նետեմ, ձուկը ուտեմ,
 ձուկը ուտեմ, մուկը նետեմ:

Ես

Ես չախ չիռիով կը նկարի՞մ
 չախիլիկ ի՞մ:

Պէխ ունեցողներուն սեղանը

Ճաշի ատեն Յակոբը և իր եղբայրը առանձին
 սեղան մը կը նստէին:

— Հայրիկ, — ըսաւ օր մը Յակոբը. — ինչո՞ւ մեզի
 ալ ձեր սեղանը չես առներ:

— Ձեր պէխերը դեռ չեն բուսեր, դեռ ժամա-
 նակը չէ. — պատասխանեց հայրը կատակով:

Այդ միջոցին Յակոբին մօտեցաւ իրենց սև ու
 խոշոր կատուն:

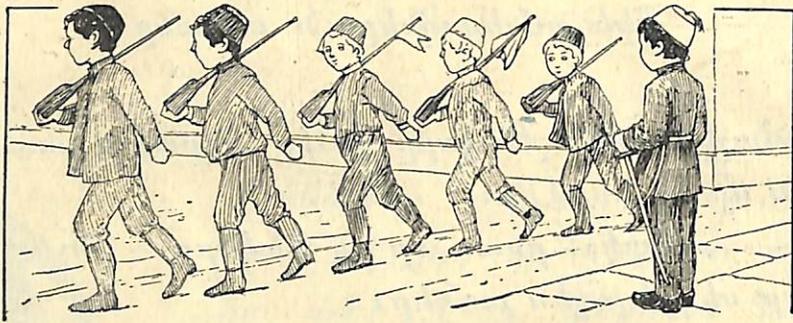
Չայնը ձգեր էր կը մլաւէր ու ձանկուտելով Յա-
 կոբի փէշերը, իր բաժինը կը խնդրէր:

— Ձեր սեղանը կորի՞ր, սևուկ, — բարկացաւ Յա-
 կոբը: — Նայէ, ահագին պէխեր ունիս դուն:

Չկնորար

Չկնորար չոպուտիքը չորին
 թէ՞ զամբողջ գիշերը կ'ազ-
 իսարի: Չոգնիլ չգիտէ:
 Չուկ կը բռնէ, որ ծախէ:

Մեր բազի գինուորները

Աստուած սիրես, ասոնց նայէ, ինչպէս շարուեր են իրարու ետևէ . Երուանդը, Մանուէլը, Յարութիկը, աս Պետիկը, ան կարճիկը, ամբողջ գունդ մը : Ան ինչպէս ալ հագուեր, սքուեր են, իրաւ որ գինուոր :

Իսկ ան սվ է հոն, որուն ամենքը գլուխ տուին, որուն գօտիէն կախուած է փայտէ սուրը : Ա, սպայ է եղեր, պատուէրներ կու տայ : Եւ ինչ զուարթ «կեցցէ» կը պոսան :

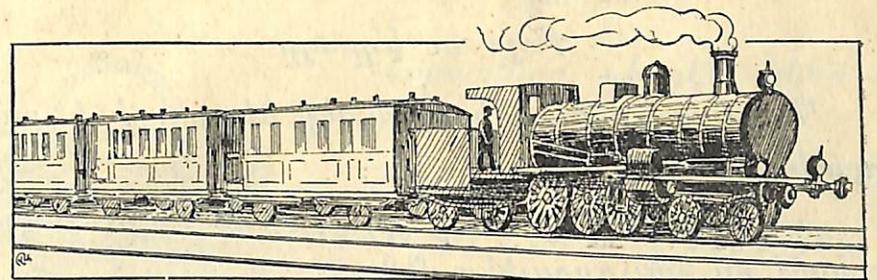
Կեցցեն մեր բազի գինուորները :

Աղուէսը

Փոքրիկ Նուարդը գիրք մը կը թղթատէր . տեսաւ աղուէսի պատկերը : Աղուէսը հաւ մըն էր ճանկեր ու կը բզկատէր :

— Օգնեցէք, օգնեցէք — պոռայ Նուարդը . — Եկէք, ազատեցէք այս աղուորիկ աբլորիկը շար աղուէսին բերնէն :

Փրֆ-փուֆ

Սօֆիկը զացեր էր հայրիկին հետ հեռու քաղաք : Առաջին անգամ երկաթուղի էր նստեր : Ճամբան շուարած ահանջ կը զնէր երկաթուղիի հանած աղմուկին՝ փրֆ-փուֆ, փրֆ-փուֆ :

Տուն վերադառնալուն պէս Սօֆիկը հպարտ հպարտ վազեց քրոջը վրայ .

— Գիտես, Փլօրա, ես փրֆ-փուֆ եմ նստեր :

Ֆէսը

— ՕՖ, ուր է 'Ֆէսս, ո՞վ է ատիբ Ֆէսս . — կը փնջրոէր Շարապը ամբիւ կողմ :

Շարապը իպուր կը փնջրոէր .
Ֆէսը գլուխն էր :

Քոյր ու եղբայր

Պարոյրը երկու ընկոյգ ունէր ձեռքը, իսկ քոյրը՝
գրքոյկ մը:

— Պարոյր, — ըսաւ քոյրը. — Գիտե՞ս ինչ աղուոր
հէքիաթ մը կայ գրքոյկիս մէջ:

— Յոյց տո՛ւր նայիմ, պատմէ՛. — վրայ բերաւ
Պարոյրը իսկոյն:

— Եղեր է չէ եղեր, բարի տղայ մըն է եղեր.
անունը Պարոյր: Պարոյրը ունեցեր է երկու ընկոյգ,
մէկը ինքն է կերեր, մէկը տուեր է քրոջը...

— Ատ ի՛նչ գէշ հէքիաթ է — ըսաւ Պարոյրը ու
փախաւ:

Կոյր աշուղը

Ա՛խ, կոյր էր ան,
փոքրիկ տղան,
որք էր, մինակ.
և բակէ բակ
տխուր կ'երգէր.

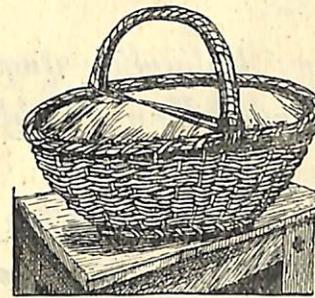
«Է՛յ, պարոններ, երնէկ անոր,
ով կը տեսնէ ամեն օր
կապոյտ կամար, արևի լոյս
ու երեսը անուշ մօր:»

Ա՛խ, կոյր էր ան,
փոքրիկ տղան,
որք էր, մինակ:

Չամբիւղը

Հօրաքոյրը գիւղէն եկեր էր
հիւր:

— Բարև, բարև, հօրքու-
րիկ, — կանչեցին փոքրիկները և
աղմուկով վրան վազեցին: Հօրա-
քոյրը ձեռքի զամբիւղը գրաւ ա-

թոռին ու ըսաւ.

— Հապա՛, իմացէք նայիմ՝ ի՛նչ եմ բերեր ձեզի:

— Հաւկիթ... իւղ... պանիր... ալիւր... մեղր... —

բացականչեցին մանուկները մէկը միւսին ետևէն:

— Չէ, չէ կենդանի է:

— Վառիկ... հաւ... բաղ... սագ...

— Ո՛չ, ո՛չ: Չորս ոտք ունի:

— Գառ... հորթ... ոչխար... կով... գոմէշ...

— Ա՛խ խելօքներ, այս զամբիւղի՛ն մէջ: Լաւ
մտածեցէք: Երկա՛ր, երկա՛ր ալանջներ ունի:

— Է՛շ, — պոռաց մէկը:

Ու բոլորը միասին խնդացին:

— Է՛հ, չիմացաք. — ըսաւ հօրաքոյրը ու ծած-

կոցը բացաւ:

Չամբիւղին անկիւնը երկիւղէն կծկուեր էր ձիւնի
պէս սպիտակ սիրուն նապաստակ մը:

Ի՛նչ ուրախութիւն էր:

Դէպի լուսնեակը

Լուսնեակը երկնքէն վար
կը նայէր շիտակ Արուսեակի
սենեակը ու կը խընդար :

Արուսեակը, եօթնամեայ
աղջիկ մը, պառկեր էր անշարժ
իր անկողնին մէջ, կը նայէր
լուսնեակին ու կը մտածէր :

«Երանի, երկան, երկան
եւարան մը ըլլար իմ սենեակէս
մինչև լուսնեակը : Ելնէի, ելնէի,
հասնէի լուսնեակին, անոր լայն
ու բարի երեսին համբոյր մը

տայի, գիշեր բարի ըսէի ու դարձեալ ետ գայի :
Արդեօք կարելի բան չէ :»

Ընկերներս

Իմ ընկերներս են՝ Գայիանէ Գէորգեան,
Հռիփսիմէ Մկրտիչեան և Լևոն Յովհաննէսեան :

Իսկ իմ անուս է... Ան ալ դուն ըսէ :

ԱՅԻՈՒԲԷՆ

(Տառ! րուն կարգը և անունները)

Ա ա	Բ բ	Գ գ	Դ դ	Ե ե	Զ զ
այբ	բն	գիմ	դա	եչ	զա
Է է	Ը ը	Թ թ	Ժ ժ	Ի ի	Լ լ
է	ըթ	թօ	ժէ	ինի	լին
Խ խ	Ծ ծ	Կ կ	Հ հ	Ձ ձ	Ղ ղ
խէ	ծա	կէն	հօ	ձա	ղաա
Ճ ճ	Մ մ	Յ յ	Ն ն	Շ շ	Ո ո
ճէ	մն	յի	նու	շա	փօ
Չ չ	Պ պ	Ջ յ	Ռ ռ	Ս ս	Վ վ
չա	պի	յէ	րա	սի	վի
Տ տ	Ր ր	Յ ց	Ի ւ	Փ փ	Ք ք
տին	րէ	ցօ	ին	փիւր	քէ
		Օ օ	Ֆ ֆ		
		օ	ֆէ		

ՁԱՅՆԱՒՈՐՆԵՐԸ

ա, ը, օ, ո, ի, է, ե, և
ու, ոյ, իւ, եա, եօ

Th u. Pp. Qq. Nn. Vv. Zz.
 Ff. Gg. Pp. Ss. Rr. Ll.
 Mm. Ss. Yy. Hh. Zz. Nn.
 Bb. Vv. Zz. Uu. Gg. Nn.
 Qq. Mm. Qq. Nn. Uu. Yy.
 Vv. Rr. Yy. Ff. Vv. Pp.
 U. Oo. Ss.
 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

